

Forfatter: Ewald, Johannes

Titel: Udvalgte digte

Citation: Ewald, Johannes: "Udvalgte digte", i Ewald, Johannes: *Udvalgte digte*, udg. af Esther Kielberg ; Kim Ravn , Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, Borgen, 1999, s. 261. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-ewald02dkval-shoot-idm140323880795888/facsimile.pdf> (tilgået 27. juli 2024)

Anvendt udgave: Udvalgte digte

Ophavsret: Udgiver har den fulde ophavsret.

Dog kan værket gengives i det omfang som det følger af ophavsretsretlige undtagelser om citat, kopiering til privat brug mv. Desuden kan der ske kopiering til undervisningsbrug mv. i det omfang som det følger af aftaler indgået med Copydan og tilsvarende institutioner.

Nogle af værkerne i Arkiv for Dansk Litteratur er dog helt fri af ophavsret (public domain), og så kan du bruge værket frit.

Du kan finde hvilke værker fra Arkiv for Dansk Litteratur som er frie i [denne liste](#). Har du spørgsmål til benyttelsen af et værk, kan du kontakte udgiver: [Det Danske Sprog- og Litteraturselskab](#)

I Abrahamsons Stambog

Trykt efter SS bd. 5, s. 33-34, hvis tekstgrundlag er *Sama!*. *Skr.* bd. 4, s. 355, her med overskrift »Til A***«, samt NKS 489^c fol., nr. IX, 15¹.

- 111 *Abrahamson(s)*: den da.-ty. kritiker Werner Hans Frederik A. (1744-1812), redaktør af tidskriftet *Den kritiske Tilskuer*, medudgiver af *Ahn. Da.Bibl.*, anmeldelser i *Almindelig Dansk Litteratur-Journal*. *Officer*; forfatter til bl.a. den satiriske vise: »Min Søn, om du vil i Verden frem / Saa buks. A. var en af Ewalds mest trofaste beundrere. Ewald har i sit ms. bemærkningen: »skrevet i en Stambog d. 15. Januarii 1773«. Stambog: se n.t.s. 46. – *Kalliope*: se n.t.s. 69. – *Neptunus*: if. rom. mytologi havets gud. – *sød*: fersk (ved fordampning). – *vittig*: klog, snild. – *forsagt*: modløs. – *Lastets lastens*. – *Pluto*: if. ældre gr. mytologi var Plutos gud for rigdom; her er måske tale om Pluton (lat. Pluto), underverdensens gud (d.s.s. Hades). De to forveksles/identificeres ofte med hinanden. – *Dødens Frugt*: måske en (tænkt) modsætning til frugterne på livets træ, altså noget, der ikke findes; jf. 1. Mos. 3,3. – *agter (...) ved*: bryder sig om, kerer sig om. – *fandt*: følte.
- 112 *Myrdtæne*: m. er sædvanligvis symbol på glæde, kærlighed og uskyld. – *Pison*: flod i Paradis. – *befalte*: befalede. – *Mørkets Konge*: natzen, *intets Ven*. – *Hesperus*: aftenstjernen. – *blender*: forblinder. – *dens vink i Lymild*: dens (dvs. godhedens) tegn i lyttet. – *Straal*: lys. – *Kobber-Muur*: bruges ofte billedligt; jf. Jer. 1,18. Ewald citerer i en efterskrift i stambogen l. 60-61 fra Horas' epistel I,1 til Maecenas: *hic murus aeneus esto, / nil conscire sibi, nulla pallescere culpa*: Lad dette være bronzemuren: at vide med sig selv, at man er uden skyld, som kan få en til at blegne. – *Kreds*: virkekreds; element. – *Vedlyst*: velbehag. – *den Ahise*: Gud. – *finder*: føler. – *Flor*: slør. – *Cocytus*: genitiv af Cocytus, if. gr. mytologi jammerens flod i underverdenen. – *Amor(s)*: i rom. mytologi kærlighedsguden. – *Plun*: genitiv af Plutus, jf. n.t.s. 111. – *Martis*: genitiv af Mars, if. rom. mytologi krigsguden. – *Palmer*: hæderstegn. – *Apollous Krands*: laurbærkrans; se n.t.s. 67.

Fragment

Trykt efter SS bd. 5, s. 40, hvis tekstgrundlag er NkS 489^c fol. nr. IX, 18^f. Udkast (18^f og 19^g) indeholder omfattende rettelser; se SS bd. 6, s. 334-35.

- 113 *Sagas*: sagaer, sagnagtige fortællinger. – *Før Cuddet var et gyldent Rige*: Guld er blevet betragtet som symbol på det højeste gode, rene og vise og tillagt guddommelighed. Forestillingen om en guldalder har rødder i indisk og jodisk kultur, men har fået digterisk udformning hos Hesiod (se n.t.s. 65) og senere hos den rom. digter Ovid (43 f.Kr.-18 e.Kr.), if. dem var guldalderen den lykkelige tid, der udgjorde den ældste periode i menneskeheds historie, efterfulgt af sølv- og kobberalder, dernæst heroernes tid og endelig nutiden, jernalderen. Fra den klassiske kultur er betegnelsen gået videre som udtryk for en tidligere, utopisk tilstand, som skal vende tilbage. – *Skjalder*: sangere, digtere. – *Nok er det*: hvorefter alting er.

Fragment

Trykt efter SS bd. 5, s. 40, hvis tekstgrundlag er NkS 489^c fol., nr. IX, 19^g.

- 113 *føder sig*: nærer sig.

Fragment

Trykt efter SS bd. 5, s. 44, hvis tekstgrundlag er NkS 489^c fol., nr. IX, 38^v.

- 113 *arm*: fattig.

Til Cecilia Wormstrup

Trykt efter SS bd. 5, s. 45-46, hvis tekstgrundlag er NkS 489^c fol., nr. IX, 39^{f-v}. If. A. D. Jørgensen skrevet til C. W.s fødselsdag 17. feb. 1770. Trykt i *Charis* 1807, s. 17-19.

- 113 *Cecilia Wormstrup*: se »Ønske til Jomfrue Cecilia Wormstrup», n.t.s. 35. – *Apoll (...) Daphne*: se n.t.s. 67. – *Græne*: grene. – *Hippocrene*: se n.t.s. 72. – *Doris*: navn kendt fra hyrdedigtingen; her om Ceci-